

Tallinn pole Baltimore,

ehkki nii siin kui seal oli "Tõrksa taltsutuse" etenduste aegu neetult kuum. Ent kui Fred Grahami Baltimore'i ringreisil võis rõdul ka mõni põdur põder ringi kapata, siis Kuninga Company etenduste aegu Tallinna Linnahallis ei mahtunud kiitsakad kriitikudki kuidagi saali.

"Suudle mind, Kate'i" eel ja ümber toimunu rõhutas veel kord Tallinna ja Baltimore'i erinevust: "Estonia" administraatorite/administratsiooni käitumine mõjus kui putkakapitalismi mudel teatritegemises, mille ainus eesmärk on kiire rahateenimine. Näib, et kui piletihindad juba poolesaja OR-ini tõusevad, siis unub, et etendusele peaksid ehk mahtuma mõned ajakirjanikud, kriitikud, teatralid... Kõik müügiks! Pole siis vaja ka erilist taibukust mõistmaks, et läbi piletilunimise kadalipu käinud kriitik just kõige leebemate tunnete ega avalik südamega saali ei astu.

Algab? Ei alga?

Kümmekond minutit enne etenduse märgitud algusaega hakkab lava pisitasa osalejatega täituma. Tavaline lavaline segadus, kus igaüks tegeleb enesega: kes sirutab roidunud konte, kes räägib kiirustades telefoniga, kes ajab partneriga niisama juttu. Kuidagi vaikselt ja märkamalt alustab Tarmo Leinatamme juhitud orkester mängu, kõik on pisut uimane ja segane. Tasapisi hakkavad laval sõlmuma mingid suhted, enesekindla naeratusega annab Fred Graham (Tõnu Kark) noorele tõusvale tähele Lois Lane'ile (Katrin Karisma) mõista, et too peaks enne esietendust pisut puhkama ja tal ei maksaks teatrimajast lahkuda. Ja ometi kummitab saalis istujat küsimus: kas lavastus on ikka alanud? Või millal ta just algas? Meeldivalt korratu lavaline segadus on igati teretulnud võtte lavastuse atmosfääri loomiseks, ometi ootad veel tükk aega märki: siit punktist algab Neeme Kuninga lavastus. Mida aeg edasi, seda kindlamalt hakkab

KÕRVAL- PILK "KATE'ILE" B- SEKTORIST

Shakespeare" II vaatuse keskel, kus osatäitjad julgelt igasugusele süžeeelususele vilistavad ja oma särtsaka numbri esitavad.

Ometi nõuab suur muusikal ka mõnd kesket stseeni, mis võimaldaks kogu tegelaskonnal oma oskusi näidata ja lavastajal masside liigutamist demonstree-rida. Õige hetk saabub II vaatuse alguses. Ivo Linna eestvedamisel käivituv "Too Darn Hot" on lavastuse raskuskese, milles Neeme Kuningas otsekui kriitiku rõõmuks näitab: ma oskan! Ivo Linna laulu aegu eeslaval istuv meesrühm, kes malbelt naeratades tegevusele kaasa elab, vastu lavapoodiumi metallvõret liibuvad balletiartistid ja järgnev Tatjana Kilgase tantsustseen on pärit otsekui klassikalise muusikali õpikust: kogu lava liigub ja elab, miski pole ei muusikaliselt ega tantsuliselt liiga keeruline, ometi tempokas ja rõõmuga esitatud. "Too Darn Hotis" on maastaapi ja täpsust.

Kogu "Kate'i" revüü... värvikirevust eklektikast pääst- maks on Neeme Kuninga käsutuses staaripaar

Fred Graham ja Lilli Vanessi

ehk Tõnu Kark ja Helgi Sallo, kes kõigi süžeealiste kõrvalepõigete kiuste suudavad oma armuloo keskseks mängida. Udo Väljaotsa 1966. a. lavastuse Lois Lane—Helgi Sallo on auga täitnud tollase Fred Grahami—Georg Otsa soovi: temast on tõusnud täht, kes tunnetab publikut ja partnerit. Tundus, et just Helgi Sallo Lilli Vanessi

ikka peamiselt nemad ise, ka Katharina ja Petrucciona aetakse sama asja ning nii polegi lavastaja püüdnud "Tõrksa taltsutusest" iseseisvate karakteritega etendust kasvatada.

Linnahall või "Estonia"?

Usutavasti pole allakirjutanu ainus, kes "Suudle mind, Kate" suurlavastusele eelnenud müras kommerti (eesti kontekstis loe "kitši") hõngu arvas tundvat. Linnahall, maailmakuulus muusikal, Helgi Sallo, Tõnu Kark, Katrin Karisma, kostüümid Ivo Nikkololt... Ühe lavastuse nimega paistis seostuvat liiga palju kindla peale mineku kinnitusi. Etteplaneeritud edu tundus pisut harjumatu ja hirmutav. Valmis lavastust vaadates sai selgeks, et niisuguses mahus poleks muusikal "Estonia" lavalaudadel mõjule pääsenud, samas tõi aga Linnahalli avarus esile ka vigu, mida koduteatri intiimsus oleks ehk varjanud.

Lena Lundströmi kujundatud mängupind, mille puhul tegevus käib vaheldumisi ümmargusel poodiumil ja selle ümber, pakkus lavastajale mitmekesist ruumilahendust: "Tõrksa taltsutus" laval ja tõrksa taltsutus lava ümber. Ja kui peaproovide aegu võis veel norida kahe "lavastuse" tempo-rütmide ühitamatuse kallal, siis etenduste käigus jõuti kena sujuvuseni. (Kui muidugi kõrvale jätta eesti teatritehnikale üle jõu käiv tehniline nipp nimega eesriie, mis mitte sujuvalt liikuda ei soovinud.) Hoopis enam paistis lavastajale peavalu valmistavat estoonlyastele harjumatu ruumiküllus ja Linnahalli kolmest küljest avatud lava. Esietendusel oli Tõnu Kilgas tõtt-õelda peaaegu ainus, kes end suurel laval vabalt ja sundimatult tundis ning üllatusena meelde jäi. Paljude stseenide iseenesest kenad liikumisseaded (koreograaf Jeanne Yasko) lihtsalt hajusid suurel laval, kesksete tegelaste nüansirikkad karakterid olid paiguti vaid aimatavad. Julget suurust ja liikuvust, hiigellava enese kätte haaramist tahtnuks soovitada.

Kuidagi märkimisväärtult alustab **Tarmo Leinatamm** juhitud orkester mängu, kõik on pisut uimane ja segane. Tasapisi hakkavad laval sõlmuma mingid suhted, enesekindla naeratusega annab Fred Graham (Tõnu Kark) noorele tõusvale tähele Lois Lane'ile (Katrin Karisma) mõista, et too peaks enne esietendust pisut puhkama ja tal ei maksaks teatrimajast lahkuda. Ja ometi kummitab saalis istujat küsimus: kas lavastus on ikka alanud? Või millal ta just algas? Meeldivalt korratu lavaline segadus on igati teretulnud võtte lavastuse atmosfääri loomiseks, ometi ootad veel tükk aega märki: siit punktist algab **Neeme Kuninga** lavastus. Mida aeg edasi, seda kindlamalt hakkab "Kate" piirjooni omandama, tasapisi saab selgeks põhiintriig, staari- ja subretipaar (operetitermin, mis ometi tundub "Kate'i" stilistikasse sobivat) ajavad oma asja, vahelduseks pakutakse papiiseid stseenikesi "Törksa taltutusest". Tegevus areneb

revüü

reeglite kohaselt.

Sõnadialoogid vahelduvad meloodiliste laulunumbritega, solistid soleerivad, rühm loob neile värvikat tausta. Shakespeare on kaugel tagaplaanil, Lilli Vanessi (Helgi Sallo) ja Fred Graham karjivad segaseid armuasju, siiras ja omal kombel truu Lois Lane võrgutab lavale ilmuvaid meesterahvaid, Bill Calhoun (Tõnu Kilgas) mängib hasartmänge ja armastab Loisi. Kirev masinavärk töötab Neeme Kuninga käe all päris kenasti ja et revüülikkus suisa taotluslik on, paistab tõestavat kahe gangsteri (Rostislav Gurjev ja Peeter Oja) "Brush Up Your

ometi tempokas ja rõõmuga esitatud. "Too Darn Hotis" on maataapi ja täpsust.

Kogu "Kate'i" revüü üldvõlvikirevust eklektikast päästmaks on Neeme Kuninga käsutuses staaripaar

Fred Graham ja Lilli Vanessi

ehk Tõnu Kark ja Helgi Sallo, kes kõigi süzeeliste kõrvalepõigete kiuste suudavad oma armuloo keskseks mängida. Udo Väljaotsa 1966. a. lavastuse Lois Lane—Helgi Sallo on auga täitnud tollase Fred Grahami—Georg Otsa soovi: temast on tõusnud täht, kes tunnetab publikut ja partnerit. Tundus, et just Helgi Sallo Lilli Vanessi jõudis nelja etenduse aegu kõige täpselt Linnahalliga kohaneda, kõige rohkem muutuda. Viimaseks korraks oli tema primadonnasse sügenenud imeteldav kindlus ja julge suurus, mis aitas kujul täiena mõjule tõusta. "I Hate Men" kirglikus vihkamises ja Fred—Petrucciole heidetud altkulmupilgus võis tabada todasama silmanurgas säravat naerutust, mis pääses maksvusele intriigi lõpetavas "I Am Ashamed That Women Are So Simple".

Tõnu Kargi Fred Grahami keskseks hetkeks tõuseb II vaatusel noorusmälestuste ballaad, mille puhul ehk kõige täpsmini tabad tema seltsilaulva näitleja omapära. Nii võimukalt absurdne hüppetants kui ka Fredi intonatsioonid rükkid lõbusus annavad ballaadile tolle sügavuse ja mahlakuse, mida muusikalilt ikka on oodatud.

Ja vahest ongi Lilli ja Fred, hoolimata oma kaksikrollidest,

üle jõu käiv tehniline nipp nimega eesriie, mis mitte sujuvalt liikuda ei soovinud.) Hoopis enam paistis lavastajale peavalu valmistavat estoonlastele harjumatu ruumiküllus ja Linnahalli kolmest küljest avatud lava. Esietendusel oli Tõnu Kilgas tõtt-õelda peaaegu ainus, kes end suurel laval vabalt ja sundimatult tundis ning üllatusena meelde jäi. Paljude stseenide iseenesest kenad liikumisseaded (koreograaf Jeanne Yasko) lihtsalt hajusid suurel laval, kesksete tegelaste nüansirikkad karakterid olid paiguti vaid aimatavad. Julget suurust ja liikuvust, hiigellava enese kätte haaramist tahtnuks soovitada.

Kolmest küljest avatud mängupind seadis näitlejad ja lavastaja teise keerukuse ette: kuhu mängida? Loomulik, et rõhk pandi kesksektorile, ometi pidanuksid ka äärealadel tegevust jälgivad vaatajad midagi nägema. Kui I-sektoriga külgnevasse saaliveerandikku veel üht-teist jagus (mis ka loomulik, sest selles küljes paiknes orkester), siis vastaspoolel istujad pidid kurvastusega nentima: meie sektoris ei toimunud midagi. Ometi tundus, et mitme massistseeni puhul piisanuks osatäitjate poolpöördest, et ka äärealade asukad lavastusse haarata.

Ja ehkki kriitikute ettekirjutuste järgi pole kombeks lavastusi ümber teha, tahaks ikkagi loota, et novembris jõuab "Kate'i" lust ja elurõõm täita kogu saali, sest eeldusi koduse *broadway* jaoks on küllaga.

KADI HERKÜL